

NEMARUS MIRTINGASIS:

Arkivyskupas Teofilus Matulionis

Neseniai iš spaudos išėjo Lietuvių katalikų mokslo akademijos didelės apimties leidinys – mūsų tautos ir Bažnyčios kankinio arkiv. Teofiliaus Matulionio monografija. Jinai parašyta dviejų autorių: vieno, gyvenančio okupuotoje Lietuvoje, kuris yra neskelbiamas, ir antrojo žinomo filosofo ir žurnalisto kun. dr. Prano Gaidos, kuris gyvena Kanadoje.

Pr. Gaida savo knygos įvadiniame žodyje pirmu sakiniu labai tiksliai aptaria arkiv. Matulionio asmenybę: "Velionio arkivyskupo Teofiliaus Matulionio asmuo sušvito Lietuvos gyvenime labai savita šviesa... spindinti krikščioniškomis vertybėmis. Ji išsikristalizavo ilgoje kančioje ir atskleidė žmogų, tyliai, ryžtingai einantį erškėčių keliais, bet matantį plačiąją gyvenimo viziją, kurios galutiniame horizonte spindi nenugalima Gėrio pergalė". Ta šviesa neužgęsta, kankiniams ir šventiesiems mirštant. Jiems mirus, jie pradeda gyventi gyvųjų žmonių širdyse, kaip Šekspyras savo sonetuose gražiai išreiškia:

*Tu mielas būsi lūpomis ir širdims,
Kurios šiame pasaulyje dar gims.*

Knyga yra padalinta į tris dalis. Pirmoje dalyje iškeliamas reljefinis arkiv. T. Matulionio vaizdas, nušviestas įvairiais požiūriais pagal visą turimą medžiagą. Antroje dalyje duodami velionį pažinusių bei artimų liudininkų pasakymai ir atsiminimai. Trečioje dalyje – būdingesnieji velionio laišakai.

Gyvenimas pilnas kančių ir dvasinės giedros.

Būsimasis arkivyskupas gimė ir augo Aluntos parapijoje, Kudoriškių kaime. Mokėsi Daugpilyje ir Petrapilyje. Kunigo pareigas ėjo Latvijoje ir Petrapilyje. Gyveno svetur, bet išliko stipriu lietuviu. Petrapilyje 1929 m. slapta konsekruojamas vyskupu. Prasideda areštai, sovietų kalėjimai, šiaurės jūroje Solovkų salos. Čia visur vysk. Matulionis šviečia savo draugams kaliniams didele ramybe ir dvasine giedra. Lietuvos vyriausybė 1933 m. išlaisvina jį su kitais lietuviais kunigais. Tik prie Latvijos sienos paaikėja, kad Matulionis yra vyskupas. Kaune įvyksta triumfališkas jo sutikimas. Ši staigi gar-

Arkivyskupas Teofilus Matulionis (1873.VI.4–1962.VIII.20)

bė jo neapsvaigina – jis pasilieka paprastas kuklus, nusizeminęs ir skleidžias meilę visiems, net ir savo kankintojams. Jokio blogo žodžio apie juos.

Šiek tiek fiziniai atsigavęs, vysk. Matulionis 1934 m. išvyko aplankyti Šv. Tėvą Romoje ir lietuvius Amerikoje. Apie jo sudarytą įspūdį Amerikoje, čia rašančiam vienas lietuvių žymus veikėjas dar prieš karą 1939 m. New Yorke pareiškė: "Mus lankė čia daugelis iš Lietuvos, bet tik trys paliko mums didelį įspūdį. Tai J. Vailokaitis, kuris pirmas atvykęs iš Lietuvos nerinko aukų, o pats čia aukojo mūsų reikalams. Antras – adv. R. Skipitis, atvežęs mūsų mokykloms lietuviškų vadovėlių. Ir trečias – palikęs gražiausią įspūdį – tai vysk. Matulionis, kuris mūsų nemokė,

ir Amerika turi tvarkytis, bet tik tyliai savo šventu pavyzdžiu mums švietė. Ši šviesa mus žavėjo ir darė garbę būti lietuviu. Amerikos vyskupai laikė sau garbę jį priimti ir suteikė jam visas "facultates". Spauda (Amerikos) dėjo pirmam puslapyje apie jį žinias ir nuotraukas". Grįžęs į Lietuvą, buvo paskirtas vyr. kariuomenės kapelionu, o vėliau – Kaišiadorių vyskupu.

Kaišiadorių vyskupas ir antra sovietinė okupacija

Tik pradėjus eiti Kaišiadorių vyskupo pareigas, tuojau, tuojau artėjo antroji sovietinė okupacija. Jam buvo siūloma trauktis iš Lietuvos, bet jis griežtai atsisakė. Jis net nepasitraukė iš namų ir tą naktį, kada Kaišiadorys buvo smarkiai bombarduojami ir pusė

SEMINARIŲ

MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 2.300,00
 Prenumerata paprastu paštu užsieni: 35 Dol.
 Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
 GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 6.000,00
 Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$. 200,00
 Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.
 Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.
 Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjo nuomonę.
 Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca - CEP 03124
 São Paulo - Brasil Caixa Postal. 4421 - CEP 01000
 Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador: PETRAS RUKŠYS
 Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 50,00
 I P. Amerika oro paštu: 45 Dol.
 I tolimus kraštus: 75 Dol.
 Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 4.500,00
 Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

UŽUOJAUTA

Mūsų mielai draugei ir parapijietei
MARIJONAI STANKŪNIENEI
 mirus, vyrui Jonui, dukrai Onutei,
 sūnui Jonui su šeima bei giminėms
 reiškiamo gilią užuojautą.

Casa Verde lietuviai

BE LIETUVIŠKOS SPAUDOS
 NEBUS SAJONINGOS TAUTOS!

miesto sudegė. Jis tik nusileido į namo rūšį ir ten meldėsi. Atėjus bolševikams, vysk. Matulionis drąsiai eina savo pareigas. Tuoju rugsėjo pradžioje, dar frontui dundant, jis sukvieta vyskupų konferenciją Ukmergėje. Atvyko - Vilniaus arkiv. M. Reinys, Panevėžio vysk. Paltarokas, vysk. Matulionis, o Kauno ir Vilkaviškio vyskupijoms atstovavo kun. dr. St. Gruodis. Konferencija buvo išvaikyta, bet dar susirinkusieji spėjo nustatyti gaires jaunimo religijos mokymui ir paskyrė kun. seminarijos vadovybę: kun. dr. Gruodis - rekt., kan. Rauda - vice-rekt. ir kun. J. Meidus - prefektas. Įstojo seminarijon daugiau kaip 400 klierikų, tarp jų ir keli žydai. Vysk. Matulionis įsakė vyskupijos kunigams mokyti jaunimą religijos bažnyčiose. Komisaras Gedvila, pakvietęs vyskupą į Vilnių, reikalavo pasirašyti atsisakimą į partizanus, kad jie išeitų iš miškų. Taip pat reikalavo pasirašyti padėką Stalinui už Lietuvos "išlaisvinimą". Vysk. Matulionis atsakė: Pirmiausia pašalinkite tas sąlygas, kurios jus nuvedė į miškus, o antra - aš netikiu Jūsų žodžiu, kad jie nebus nubausti. Dėl padėkos Stalinui - čia yra politinis dalykas, o aš politikoj nedalyvauju". Pasirašyti atsisakė. Gedvila pagrasino, kad jis gailės kada nors šio savo atsisakymo. Žinoma, tai greit ir atėjo. 1946 m. gruodžio 18 d. vysk. Matulionis areštuojuamas trečią kartą, nuteisiamas 7 metams, bet išbuvo kalėjimuose ir stovyklose 10 metų. 1956 m. grįžta Lietuvon, bet jam nebuvo leista eiti Kaišiadorių vyskupo pareigų ir net apsigyventi Kaišiadoryse. Jis gavo kambarėlį pas kun. Joną Birštonė. Iš čia jis vėl pradėjo valdyti vyskupiją. Paskyrė naujus kapitulos narius ir konsekrovo kun. V. Sladkevičių vyskupu. Vysk. Matulionis areštuojuamas ketvirtą kartą ir naktį, sergantis, sunkvežimiu išvežamas į Šeduvos namų areštą, kur jo name už sienos gyveno komunistas "dabotojas". Čia namų arešte vyskupas ir baigė savo garbingą, šventą, pilną kančių gyvenimą.

(bus daugiau)

KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ proga
 sveikinimai ir gausios Visagalio palaimos linkėjimai kun. d-riui A.F. Bendoraičiui, seselei Marijai Ksaverai, kun. prof. Kazimierui Bėkštai ir d-riui Vytautui Kiaušui

*Keturių Amazonijos Darbuotojų
 gerbėjų ir rėmėjų ratelis*

PADĖKA GYVATEI UŽ ĮKANDIMĄ...

Amazonijos džiunglynuose visko atsitinka. Beviešint "Gerojo Ganytojo" ligoninėje Guajará-Mirim, Ro., taip pat teko stebėti ir nugirsti, iš ligonių ir daktarų, įvairių nuotykių, dramų, tragedijų.

"Soldados de borracha" pergyvena daugiausia. Jie daug nukentčia nuo įvairių kraugerių - uodų, borašiotų, piunų, mutukų, mukaėnų, karapanų ir tt.

Ligoninėn, tarp kitų, atvyko ir "oncos" (tigro) užpultasis. Žvėrys iš medžio, taikliai pataikė ant "gumos karžygio" galvos, nes jiems - džiunglėse bedirbantiems visko atsitinka - jie lieka ir drėgmės ir karščio ir žvėrių ir insektų aukos.

Po eilės metų darbo miškuose jie lieka beveik bekravai, taip, kad ligoninėje turi svetimu krauju atsigaivinti...

Savotiškų atvejų būna ir su gyvateimis, kuriu čia apstu ne tik džiungly-

nuose bet ir arti namų, tarp griuvėsių, bei žolėmis apaugusiose vietovėse.

Man teko šiek tiek pasitarnauti "Gerojo Ganytojo" ligoninės ligoniams - sveikstantiems, mirštantiems, seniems ir jauniems.

Atvyko ir toks 30-metis šeimos tėvas, baltos spalvos ir lankęs mokyklą, bet dar pirmos Komunijos nepriėmęs. Atvyko, nes buvo piktos gyvatės įgeltas.

Voķietaitė pranciškonė - Seselė Hilda - ryžosi jį katekizuoti ir ryžomės, su kun. d-ro Bendoraičio ir Seselės Marijos Ksaveros pritarimu - 30-metį paruošti pirmajai Komunijai.

Taip ir įvyko - Man teko, per Mišias - kažkaip išsirtarti sveikstančiam kūnu ir dvasiniai sustiprėjusiam - kad jis turi būti dėkingas nelabajai gyvatei už įkandimą, nes tik tokiu būdu jis priartino prie Dievo ir Jį priėmė į savo širdį, kad ir gana pavėluotai.

KPU

A†A

MARIJONAI STANKŪNIENEI

mirus, vyrui Jonui, dukrai Onutei, sūnui Jonui su šeima bei kitoms giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir dėkingai pagerbiame velionies atmintį.

Matelionių ir Barbaro šeimos

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
 Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

NAUJA KALĖDINIŲ GIESMIŲ PLOKŠTELĖ

Vadovaujant jaunam, svergingam ir gabiam muzikui bei kompozitoriui Aleksandrui Stankevičiui, jo naujai sudarytas Montrelio lietuvių choras suspėjo per trumpą laiką pasirošti ir juoston įrašyti visą eilę lietuviškų tradicinių ir visiškai naujų kalėdinių giesmių, iš viso net 14, ir pagaliau pagaminta plokštelė, kuri greitu laiku pasirodys rinkoje.

Šio įrašo idėja, jos realizavimas, dainininkų suvėlavimą iš dviejų chorų (Aušros Vartų parapijos veteranų ir jaunųjų "Pavasario" choro mergaičių) buvo įvykdyta šio jaunojo maestro asmeniškai iniciatyva. Kitas įdomus siurprizas, tai iš tų 14-os įrašytų giesmių, 3 buvo jo paties kūriniai.

Repetuojant, daugeliui mūsų tie jo kūriniai atrodė pernelyg lengvabudžiai. Tačiau, kai susirinkome visi bendroms repeticijoms ir, 'Marko' įrašų studijon didžiajam egzaminui, — viskas pasirodė visai kitokioje šviesoje. Tai gana naujoviški dalykai, sukurti šiolaikinės muzikos motyvais.

Pirmasis jo kūrinys 'Angelų balsai' — tai lyg kažkur iš kosmoso atskridusių garsų mišinys, palydimas

visų keturių mišraus choro balsų harmonijos. Tai giesmė ištiesai be žodžių. Tikrai stebėtina kompozicija.

Antrasis kūrinys "Linksmų Kalėdų" — vėl imant rus kalėdinių sveikinimų montažas aštuoniomis kalbomis. Pradedama lietuviškai — Linksmų Kalėdų, sekamų Merry Christmas, Joyeux Noel, Buono Natale, Froehliches Weihnachten, Felices Navidade, Feliz Natal ir užbaigiama su lenkišku — Wesolych Swiāt. Pati kompozicija pradedama visų 4 balsų vokaliniais varpais, kuriems nuaidėjus, gana smagiu tempu visi 4 balsai sugaudžia — Linksmų Kalėdų, Merry Christmas ir t.t. Baigus šį epizodą, vėl nuskamba vokaliniai varpai ir šiems nutilus, vėl kartojama — Linksmų Ka-

lėdų etc. keletą kartų, kol viskas užsibaigia ir pradingta pianissime.. Tai bene geriausiai pavykęs jaunajam kompozitoriui kalėdinių temų kūrinys..

Trečias ir paskutinis Aleksandro kūrinys "Laukiame su viltim". Čia moterų balsai pratęsimai kartoja "Sveikiname, sveikiname..." Tuo tarpu vyrų balsai unisonu kartoja "Su šventom Kalėdom, su šventom Kalėdom", kol viskas baigiama kalėdiniu sveikinimu šūksniais.. Visi 3 kūriniai perdėm naujos, moderniškos dvasios, tačiau labai atitinkantys kalėdinę atmosferą.

Pats juostos įrašymas pradedamas lietuviškosios muzikos klasiko J. Naujailio kūrinio "Tyliają naktį" (A. Stankevičiaus aran-

žavimas). Toliau girdime M. Petrausko — "Skubinkit, Piemenys", J. Siniaus — "Nakties Tyloje", R. Gruberio — "Tylia Naktis", J. Bertulio — "Iš padangių tolimųjų". Įrašai užbaigiami su J. Naujailio "Linksmą giesmę".

Baigiant, norisi pridurti, jog jaunasis muzikas Aleksandras Stankevičius-Stankė yra gimes Montrealy žymaus knygu leidėjo Aloyzo Stankevičiaus sūnus. Iš jo galima tikėtis daug didžiųjų dalykų. Tenka su malonumu pabrėžti, kad šis jo naujai sudarytasis choras jau spėjo puikiai atestuoti, laimėdamas etninių chorų dainavimo čempionatą — Kvebeke. Dabar laukiama visos Kanados chornio dainavimo rungtynių rezultato. D. N. Baltrukonis

Montrelio lietuvių choras. Vidury choro dirigentas A. Stankevičius.

CONISA IMÓVEIS

Instalada no Prédio "Grão Duque Vytautas" - Vila Bela

ATENÇÃO!!! CONISA IMOVEIS é uma Imobiliária amiga dos Lituanos!
VENDEMOS, COMPRAMOS, ALUGAMOS E ADMINISTRAMOS

IMÓVEIS EM GERAL

Nós oferecemos as melhores Casas e Terrenos nesta redondeza

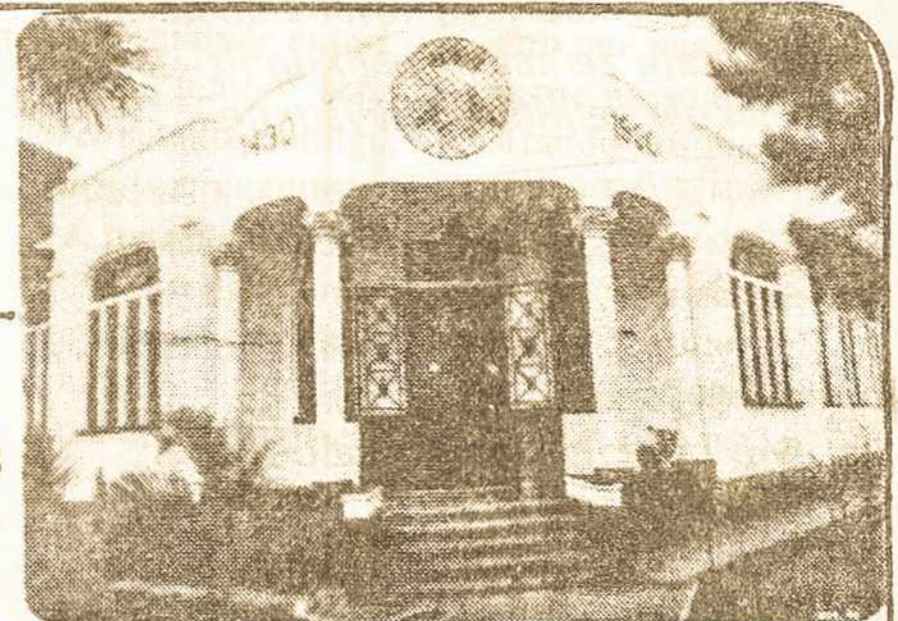
Nossos advogados lhes orientarão, com prazer, em todos os negócios Imobiliários e elaborarão os Contratos necessários.

AGUARDAMOS SUA VISITA!

Juntos tomaremos aquele Cafézinho!

Rua Santo Amásio, 327 - Vila Bela — (Esq. c/ Rua das Giestas, alt. n: 1.090) - Creci 22.140

Fones: 274-9002 - 274-8187 - e 274-2192

A. Maslauskas

DARBŪSTUS ŽEMAIČIŲ PALIKUONIS

Atsitiktinai pasitaikė proga aplankyti Naujosios Anglijos privatų Technikos institutą (New England Technical Institute), 99 John Downey Dr., New Britain, CT. Šiam institutui vadovauja gerai lietuviškai kalbąs Anthony Mazalas (Nelės Mazalaitės artimas giminaitis). Paklaustas apie minėtą institutą, jo paskirtį, Mazalai mielai suteikė žinių ne tik apie institutą, bet ir apie savo profesiją, darbą.

— Kaip žinote, institutui vadovauju aš. Jis yra vienas iš seniausių privačių institutų Naujojoje Anglijoje. Esu ne tik prezidentas, bet ir savininkas, nes 95 % šerų priklauso man, — pradėjo A. Mazalas. Esu gimęs 1918 rugpiūčio 1 d. Hartforde, Connecticut. Mano tėvai buvo kilę iš Lietuvos. Motina Stella Dapkus iš Kaltinėnų parapijos, mirė 1945 m. Tėvas Antanas Mazalas gimė Darbėnuose, mirė 1965 m. Abu tėvai buvo tikri žemaičiai, tai ir aš esu žemaičių palikuonis.

— Yra žinoma, kad lankėt Europą ir Lietuvą. Kaip atrodo gyvenimas okupuotoje Lietuvoje?

— Europą lankiau kaip turistą, nesurištas su jokia organizacija. Buvau Vokietijoje, Lenkijoje ir okupuotoje Lietuvoje. Kiek teko patirti, Lietuvos gyventojai ekonominiai gyvena šiek tiek geriau už Lenkijos gyventojus, tačiau visur jaučiama ruso okupanto priespauda — kontrolė. Aplankiau Vilnių, Kauną, Šiaulius, Raseinius, Kretingą. Vilniaus gatvėse daugiau girdėti rusų, lenkų ir vokiečių kalbos; Kaunas lietuviškesnis — vyrauja lietuvių kalba. Tas buvo 1979 metais vasarą. Lietuva ir jos žmonės labai man mieli. Lietuvoje buvau dešimt dienų. Ypatingai graži Dzūkija.

— Sakėte, kad jūsų tėvai žemaičiai ir jūs esate žemaičių palikuonis, ar lietuviškoje veikloje dalyvaujate?

— Kaip Amerikos veteranas, priklausau Lietuvių veteranų Sabonio postui Nr. 7. Esu jo komendantu dešimt metų. Esu Šv. Trejybės vyrų klubo kasininkas dvidešimt metų, Šv. Trejybės lietuvių parapijos anglų kalbos lektorium ketveri metai. Nuo 1981 metų pabaigos einu Lietuvių Amerikos piliečių klubo Hartforde komiteto pirmi-

A. Mazalas

ninko pareigas. Norime, kad klubas dar gyvuotų, norime jį išgelbėti nuo bėdų, nes jis yra vienas iš geriausių Naujoje Anglijoje, įsteigtas 1911 m. Amerikiečių veikloje priklauso New Britain prekybos rūmams (Chamber of Commerce) ir jau dvidešimt metų esu narys Knight of Columbus.

Esu baigęs Šv. Trejybės lietuvių parapijos pradžios mokyklą 1931 m. Hartford Public High School 1935 m. ir University of Indiana 1949 metais. Aukštąjį mokslą teko baigti tik po Antrojo pasaulinio karo, nes reikėjo atiduoti pareigą Dėdei Samui. Karo metu tarnavau signalizmo korpe. 1942 nustačiau VHE radijo kontrolės sistemą aštuntai oro divizijai. Nustatant radijo stotį, išradau pirmą, taip vadinamą "Coaxial" VHF anteną, kuri gali būti įtaisyta radijo kontrolės kambaryje. Suprojektavau ir įjungiau sistematinės elektros automatinės jėgos instaliaciją, kuri apsaugoja radijo ryšį, laike netikėto elektros energijos išsijungimo. Esu apdovanotas aukščiausia užfrontės bronzos žvaigžde su kaspinu ir gavęs Amerikos prezidento ir Didžiosios Britanijos vyriausybės raštišką pagyrimą.

Grįžtant prie instituto, jame mokoma elektronika, komunikacija, analo-

ginė ir vienženklė elektronika, mikroskopiniai pataisymai (micro processors) — perdirbimai. Mokoma pataisymai šaldytuvų, oro vėsintuvų, kompiuterių pagerinimo.

Anthony Mazalas taip pat yra savininkas ir prezidentas "Mazal Electronics Inc." Newington, CT. Ši kompanija projektuoja specialias antenas TV, projektuoja ir gamina antenoms dalis. Jis yra vyr. inžinierius "Sound Technology, Inc. Enfield, Ct., kur projektuojami elektronikos gaminiai, kurių dauguma yra A. Mazalo išrasti.

Turi išradęs ir užregistravęs sekančius patentus:

1. Multichannel AM Radio Control System.
2. FM Sequential Radio Control System.
3. AM Radio Receiver — indentified as Mazaltine System.
4. FM Receiver for sequential radio control system.
5. APM (Amplitude phase modulations) adoptable for AM stereo reception.
6. 300 ohm TV vire strippers.
7. CO — Axial strippers for commercial and military use.
8. IC and transistor removal tool.
9. Automatic wireless light and power control.
10. New type of Energy Light of public places, etc.
11. New type of syntehctic sound generator.
12. Automatic and digital controlled coin dispenser for juke boxes, video games, etc.
13. Electronic finger printing machine.

Yra patikrinęs ir recenzavęs Mc Graw Hill New York leidėjų rankraščius apie elektroniką. Taip pat yra parašęs ir perrašęs 27 elektroninėm laboratorijoms rankraščių (Electronic Laboratory and Laboratory — Text Manuals).

Paklaustas, ką veikia laisvu nuo darbo laiku, Mazalas atsakė taip pat klausimu: "Kokiu laisvu laiku?"

Naujosios Anglijos Technologinis institutas, Britain, CT, kurio savininkas ir vedėjas yra A. Mazalas.

**PIRKITE LIETUVIŠKUS
KALĖDINIUS SVEIKINIMUS**

KŪČIOS — A CEIA DA VIGILIA

O NATAL é o aniversário natalício de Jesus.

A data foi determinada não por elementos históricos, mas sim por simbolismo cósmico, precisamente para substituir a festa pagã do Sol, celebração essa radicada em Roma e na Europa em geral, comemorada no dia 25 de dezembro; era a festa do sol invicto, o renascimento da luz, a vitória da luz sobre as trevas.

Os lituanos desde tempos imemoráveis celebram a festa, e principalmente a vigília, de Natal, com tradições e simbolismos todos especiais. É uma celebração sugestiva, única, inesquecível.

O nosso Kūčios é a única celebração religiosa que liga numa síntese maravilhosa, a mesa da Última Ceia com a manjedoura de Belém. O paplotélis (o pão ázimo) e o feno são dois elementos que simbolizam e representam tão vivamente uma e outra coisa em um conjunto harmonioso e vital.

O centro da nossa celebração não é a árvore de Natal, característica recente para os nórdicos — a árvore da vida, e nem o presépio, tão ligado à mentalidade latina, mas sim a MESA.

O paplotélis na mesa representa Cristo que quis tornar-se Pão para ser nosso alimento; o feno lembra o Verbo (Cristo) que quis nascer homem. Os dois símbolos daquela inefável realidade e mistério (de Cristo que torna-se homem e do mesmo Cristo — homem que torna-se nosso alimento) estão deitados na mesa de Kūčios, como na antiguidade cristã sobre um único altar jaziam, lado a lado, a hóstia e o evangelho — o PÃO vivo e a PALAVRA viva.

Aquelas duas misteriosas realidades — a natalina e a pascal, nada mais são do que a manifestação diferente de uma única presença. O que nasceu no presépio e o que mais tarde entregou-se no cenáculo, é como um único raio de luz, mas em duas cores diferentes. É o mesmo e único mistério de amor divino: Deus quis tornar-se igual a nós (nascer pobre: Natal) e ficar conosco debaixo das espécies do alimento (Páscoa: pão/hóstia).

Este mistério celebra-se em casa, em todo lar lituano.

A mesa de Kūčios lembra-nos a Ceia, que o Divino Mestre celebrou na espera de sua Paixão. Foi o único banquete na história que deixou um exemplo único de misteriosa transformação de substância: um simples pãozinho torna-se Pão que alimenta mais o espírito que o corpo.

Durante três séculos depois daquela Ceia, grupos de fiéis continuaram se reunindo em casas particulares e nas catacumbas; e lá, sentados ao redor de uma mesa, partiam aquele pão em sinal de comunhão entre si e com o Mestre.

Perdeu-se com os tempos esta celebração familiar. Só os lituanos com alguns vizinhos católicos, por séculos guardaram-na zelosamente até os nossos dias. Muitos dos nossos irmãos ocidentais constatarem com tristeza que a sua vigília natalina, comparada com a nossa, perdeu os laços com o cristianismo primitivo, o ágape fraterno.

O Kūčios é um patrimônio religioso de imenso valor. É preciso compreendê-lo, guardá-lo e valorizá-lo.

A CELEBRAÇÃO

A Ceia desta noite não é um banquete qualquer. É uma celebração, um banquete sagrado. Precisa por isso, de uma preparação material, psicológica e religiosa.

Para o Kūčios, cada dona de casa prepara ao menos doze pratos: alimentos que se usam somente nesta celebração. Não é apenas a lembrança dos doze convidados de Jesus na Última Ceia, mas o símbolo da abundância que os tempos messiânicos trazem consigo, segundo as antigas profecias (ex.: "Colinas jorrarão leite e mel..."). São colocados na mesa grãos de trigo, peixe, mel, leite de papoula, pudim de aveia, trigo integral com mel...; são alimentos da vigília, e mencionados nas refeições evangélicas. Abstém-se absolutamente das bebidas alcoólicas.

"O TEMPO DE CADA UM"

Muitas vezes pergunto-me sobre os motivos que tenho para tentar de algum modo desenvolver atividades ou mesmo participar da colônia lituana. Penso que como ocorre comigo, muitos sentem-se aliados de participar mais ativamente ou mesmo até participar realmente (pois não é apenas nossa pouca frequência às missas, celebrações, festas e eventos do gênero, que podem nos fazer considerarmos-nos, como participantes) das atividades ou dos grupos de dança, cultura, corais e outros; devido a falta de tempo que nosso estilo de vida nos proporciona.

No caso dos que estudam, ou estudam e trabalham o tempo torna-se realmente muito escasso para tentar participar mais. Não quero discutir até onde estamos certos ou errados em nossas atitudes de "ativismo" ou de "passividade". Mesmo porque, isto é, uma opção pessoal, muitas vezes tomada a duras penas, pois geralmente gostaríamos de poder realizar mais no tempo que nos cabe. E não nos é agradável ter de deixar de lado coisas que gostaríamos de fazer, em prol de outras que consideramos mais importantes de momento.

Não possuo também todo tempo que gostaria, muito pelo contrário; logo tenho de sacrificar muitas coisas pelo preço que me custa fazer outra. No fundo, nossa vida é e será assim. Assim, gostaria de colocar em questão a validade de o tempo se tornar a eterna "tábua de salvação" nos nossos argumentos para "desculparmo-nos" sobre nossa ausência, em tantas coisas que gostaríamos de poder fazer.

Em verdade notamos que quanto tempo mais vivemos, parece que este torna-se mais escasso.

De fato, acho que isto acaba ocorrendo devido ao comodismo que cada vez mais vai tomando-nos e fazendo com que aquilo que nos era possível fazer a algum tempo atrás, aparente ser impossível de se realizar agora. Acho que não devemos também nos apegar a soluções do tipo "quando acabar isto, ou aquilo poderei voltar a fazer as coisas que queria". Verificaremos que estas não terão mais sentido e validade então, e mesmo que pareçamos ter, o "tempo" será novamente nosso eterno e constante inimigo, mostrando-nos mais uma vez, que nós passamos (e não de que fica, mais pendente de nós).

Acho que parece, lógico que isto não é um problema singular, todos nós encontramos durante partes de nossa vida, épocas em que mal conseguimos cumprir nossas obrigações.

Como então, iremos fazer? Não fazer me parece, por demais egoísta e comodista de nossa parte.

**PARDUODAMAS
ŽODYNAS
DICIONÁRIO
PORTUGUÊS-LITUANO**
Kreiptis į Šv. Kazimiero parapiją,
R. Juatindiba, 28, tel. 273-0338

Para o Kūčios prepara-se a mesa no ambiente mais digno da casa. Recobre-se a mesa com uma toalha branca, debaixo da qual coloca-se um punhado de feno (pois lá que a Virgem Mãe deitou o seu Primogênito).

No centro da mesa coloca-se os "paplótelis" que o padre tinha distribuído para cada família. Eles absolutamente não podem faltar.

As maçãs também são necessárias, porém nelas não se pode tocar, por representar o fruto proibido do paraíso e da árvore da vida. (Eis onde aparece a antiga lembrança que os povos de outras tradições mais recentes colocam na árvore de Natal).

Estando todos de pé, o pai começa a celebração com estas (ou semelhantes) palavras:

"Amanhã é o Natal, o nascimento de Cristo. Por nosso amor, Ele, Filho de Deus, quis vir ao mundo para nos salvar. Pois nossos antigos pais, por seu orgulho e desobediência, separaram-se de Deus, criador e fonte da vida. Cristo Jesus quis nos reconciliar com o Pai, fazer de nós seus filhos novamente. Esta Santa Ceia, que estamos para celebrar, lembra-nos e nos demonstra que todos somos membros de uma única família, a Família de Deus.

Deus é amor, Deus nos ama. Nós também devemos nos amar. Se tivermos queixa ou ofensa, vamos pedir e oferecer perdão, vamos esquecer tudo o que aconteceu de ruim e vamos renovar o nosso compromisso de viver como filhos de Deus, no amor, na compreensão, no perdão, no serviço mútuo fraterno.

Em sinal deste amor e desta união, partiremos o paplotélis, símbolo de Cristo vivo entre nós.

Mas, antes vamos pedir a Deus que nos ajude a viver este amor.

TODOS: — Em nome do Pai, do Filho e do Espírito Santo. Amém.

PAI: — Ó Senhor, renovai em nós o amor.

TODOS: — Com que devemos amar a Vós e a todos os outros.

PAI: — Senhor, escutai a nossa oração.

TODOS: — E o nosso clamor chegue a Vós.

PAI: — Senhor Jesus, Vós quisestes nascer homem e tornar-se nosso irmão. Fazei com que esta ceia de fraternidade e de amor, que celebramos por ocasião do seu aniversário, estimule a cada um de nós a viver a verdadeira união e constituir a única Família do Pai com Vós, nosso Irmão e Salvador, e com o Espírito Santo.

TODOS: — Amém.

PAI: — Saúdo a todos e os felicito por terem chegado a essa celebração de Natal. Desejo-lhes todas as bênçãos do Redentor Nascido.

O pai pega o paplotélis e o parte com todos os presentes, cumprimentando-os. Cada um faz o mesmo e, no calor da família, cada um dá e também recebe.

Antes de se sentar à mesa, pode-se ainda ouvir o anúncio evangélico de Natal (Lc. 2, 1 - 14).

A ceia continua alegre e festiva, porém sem barulho.

Pode-se, de vez enquanto, entoar cantos natalinos, ou ouvir discos com os seguintes cânticos: — Sveikas, Jėzau gimusis, Tyliąją naktį, Didis džiaugsmas, Gul šiandieną, Piemenėliams...

Pode-se também trocar presentes, procurando porém encontrar o verdadeiro sentido desse gesto: Deus Pai nos presenteou com seu maior presente: o Cristo. Nós devemos imitá-lo de alguma maneira. A melhor maneira de agradecer a Jesus é um presente para Ele diretamente na pessoa de um pobre.

ENCERRAMENTO

Encerra-se a celebração com uma oração, lembrando familiares falecidos, ausentes, exilados, famintos, perseguidos, a Pátria...

Deixa-se a mesa com alguma coisa ao menos para os... falecidos.

Também pode ocorrer sorteios, que é uma tradição folclórica.

Encerrado o Kūčios a família prepara-se para a "Missa dos pastorzinhos" (ou "do galo").

É evidente, que cada compromisso assumido irá nos conduzir ao mesmo problema. Mas não assumi-los nos fará sentir, por demais pequenos quando olharmos para trás para ver o que fizemos. Então, o sacrifício deverá estar presente, mas não em determinado de uma coisa por outra e sim de nossa passividade, que se lhe permitirmos irá fazer-nos cada vez mais, estáticos e sedentários.

Para finalizar, gostaria de colocar que se tivermos cada vez mais pessoas pensando e trabalhando certo, o tempo que necessitaremos despendar para realizar algo na colônia lituana, será menor e mais produtivo para todos e para a colônia em si.

Vamos colocar dessa maneira:

Sempre precisaremos do tempo de cada um, para obtermos os resultados esperados.

Você já pensou que nos faz muita falta?

Heitor Lipsky

NOTICIÁRIO SOBRE A LITUÂNIA NO CONGRESSO DOS EE.UU.

Em 28 de julho deste ano os congressistas norte-americanos comemoraram os 60 anos de reconhecimento pelos Estados da independência da Lituânia, proclamada em 16 de fevereiro de 1918 e reconhecida pelos Estados Unidos em 28.7.1922.

Naquela oportunidade, 100 membros do Congresso e do Senado dos Estados Unidos enviaram carta a Breznev na qual declaram que o povo e o Congresso dos Estados Unidos apoiam o seu governo na sua posição de reconhecer o direito de liberdade à Lituânia, Letônia e Estônia. "Nesta oportunidade, dirigimo-nos novamente à União Soviética para que ela cesse sem demora a ocupação ilegal dos Países Bálticos e aguardamos com esperança, o retorno da independência nos Países Bálticos", diz o final da missiva.

TAMBÉM NA AUSTRÁLIA

O governo da Austrália, por meio do seu Primeiro Ministro, Malcolm Fraser e em resposta ao memorandum do Presidente do VLIK (Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — O Comitê Supremo pela Libertação da Lituânia), Dr. K. Bobelis, assim se expressou: "O governo da Austrália não reconhece "de jure" a incorporação da Lituânia, Letônia e Estônia à União Soviética. Essa foi e será a firme decisão deste governo. Reconhecendo que os Países Bálticos estão hoje sob o controle de Moscou, o governo da Austrália de modo algum considera legal a imposição dessa ocupação por parte da União Soviética".

ELTA Elta
CURSO

AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
C.P.4421-01000 S. Paulo, SP

MŪSŲ ŽINIOS

NEPAMIRŠTAMOS VESTUVĖS

Visų gerbiamo industrialo p. Jono Chorociejaus ir žmonelės Aldos, tuokėsi dukrelė mokytoja p-lė Aldutė su inžinierium Carlos Roberto G. Flores, 1982 m. gruodžio mėn. 4 dieną.

Pilnutėlėje Imaculada Conceição, ant Av. Brigadeiro Luiz Antonio, bažnyčioje, giminių ir svečių, tėvo Jono vedama dukrelė, it gulbelė, pasipuošusi baltoje šilkų suknelėje, išlengvo žygavo bažnyčios nekaltybės baltu taku.

Lydimą vargonų garsams, pritariant kilniam chorui, prie altoriaus laukė burtininkės, ar čigonės išmonytai burtai, per daug metelių lauktas sapnų kunigaikštis Carlos Roberto. Iš abiejų pusių altoriaus, skoningai pasipuošusių laukė "padriniai", kurių krūtinėse iš tolo raudonavo gražiausias gėlės žiedas. O pats tėvelis vesdamas dukrelę Aldutę priesaikoms, vos neišsinėrė iš drabužių, džiaugsmo ir laimės žiūrantiesiems, regis nesiekdamas kojomis tako.

Po visų palaiminimų vedyboms ir aukso žiedelių sumainymu, po meilės žodelių priesaikų, visi keliavo į medžiūose maudančius "Tênis Clube Paulista" (Aclimação) garbingus ir išpuoštus rūmus. Jaunieji su tėveliais, nesibaigiančiai svečių eilei, apturėjo gal ir pirmiausias ir maloniausias savo gyvenime, kiekvienos širdelės laimingiausias sveikinimus ir linkėjimus, pradedant naujuosius gyvenimo laikus.

Po sveikinimų prasidėjo puikiai suruošta šventė, grojant elektro-vargonams. Kilnioje, labai didelėje švenčių salėje "Tênis Clube Paulista", išsirikiuotais staliukais ir "garsonų" pateikaujant, visi gėrė ir valgė, tuštindami Whisky ir putojančio alučio stiklus. Visų užganėdijimo ir linksmybės veiduose, be paliovos šokių sukuriuose, buvo švenčiamos nepamiršamos ALDUTĖS – CARLOS ROBERTO vestuvės.

Dalinantis vestuvių tortas, drėkinamas šampanu, skambėjo šampano taurės, kurios tvirtino jaunavedžių širdis, gyventi meilėje ir nepabaigtoje taikoje, kad ne tik aukso žiedeliai, ant baltų rankelių, ir prisiegy meilūs žodeliai, lydėtų gyvenimo žingsnius. Bet, kad jie suprastų – kvepiančios rožės irgi turi spyglius.

Antanas Augustaitis

"Gyvenimas nesibaigia o tik keičiasi".

– Sunku yra suprasti ir priimti šią mintį. Tačiau taip yra Dievo skirta.

Mirus **MARIJONAI STANKŪNIENEI**, reiškiamė gilią užuojautą vyrui Jonui, dukrai Onutei, sūnui Jonui su šeima ir drauge liūdimė.

Užprašome Šv. Mišias sausio 2 dieną 16:15 val. Casa Verde. Kviečiame gimines, draugus, buvusį Aušros chorą dalyvauti.

Labdaros Ratelis

MŪSŲ MIRUSIEJI

MARIJONA STANKŪNIENĖ

Po sunkios ligos mirė Gruodžio 8 dieną.

Gimusi 1904 metais vasario 20 d. Balnikų parap. Kibildžių km. Atvyko į Braziliją su dėde 1927 metais. Iš São Roque atvažiavo į S. Paulį, kur ištekėjo 1934 m. už Jono Stankūno. Vedę gyveno Marilia, paskui Tupã ir 1959 metais persikėlė į S. Paulį, Casa Verde, kur gyveno ligi paskutinių dienų.

Marijona buvo labai pamaldė, visada dalyvavo lietuviškuose parengimuose, išvykose, niekada neapleido liet. mišių Casa Verde.

Prieš keletą mėnesių sveikata smarkiai pablogėjo, teko būti 2 kartus ligoninėje. Antradienį 7 d. darė operaciją ant vidurių, trečiadienį susikomplicavo ir vėl reikėjo operuoti ir po antros operacijos, dar pakentėjo keletą valandų ir atsiskyrė su šiuo pasauliu. Kun. P. Rukšio buvo aprūpinta sakramentais.

Ketvirtadienį lydima šeimos, draugų ir pažįstamų buvo palaidota Jardim Horto Florestal kapinėse.

Nuliūdime liko vyras Jonas, duktė Anna, sūnus Jonas, marti Ana Maria, anūikai Cristina, Alexandre ir Ricardo ir kiti giminės.

Septintos dienos mišios buvo antradienį 14 d. 19 val. S. João Evangelista bažnyčioje – Casa Verde.

Gruodžio 8 d. Bartira ligoninėje po sunkios ligos mirė **ZOSĖ ŠATAITĖ**, sulaukusi 66 metų. Gimusi Anykščiūose, į Braziliją su šeima atvyko 1927 metais.

Ilgą laiką gyveno Mokoje ir Vila Zelinoje, paskutinius metus gyveno Camilopoly – Sto. André.

Buvo pašarvota V. Zelinoje, palaidota Araçá kapinėse. Nuliūdime liko broliai Bronius, Stasys, Kazys ir Jonas. Seserys: Ona ir Janina su šeimomis.

Septintos dienos mišios buvo V. Zelinos bažnyčioje, antradienį, 14 d. 19, 30 val.

TEOFILĖ LABUCKIENĖ

Mirė gruodžio 10 dieną, gimusi Panevėžyje 1904 m. Gruodžio 8 d. Gyveno Kaune iš kur su šeima atvyko į Braziliją 1927 metais.

Teofilė buvo stipriai religinga moteris ir susipratusi lietuvi. Priklausė Maldos Apaštalavimui, Šv. Juozapo Bendruomenėi, buvo uoli parapietė, visada prisidėjo prie parapijos: darbais, auka ir dalyvavimu, ir daug kas su dėkingumu prisimena jos labdaringumą, ypatingai prie ligonių.

Keletą mėnesių sunkiai sirgo namuose ir ligoninėje; buvo aprūpinta sakramentais. Ją lankė V. Zelinos ir Moks kunigai. Penktadienį 10 d., ligoninėje užmigo amžinai. Pašarvota V. Zelinoje ir šeštadienį Prel. P. Ragažinskas paaukėjo mišias ir maldų vainiką. Lydimą šeimos, draugų ir kaimynų, palaidota Ceramikos kapinėse S. Caetane.

Nuliūdime liko duktė Helena Butkuvienė, žentas Jonas, sūnus Rikardas, marti Marija, anūikai: Claudijus, Jonas, Rikardas ir kiti giminės.

Septintos dienos mišios bus penktadienį, 17 d. 19 val. V. Zelinos bažnyčioje.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

MŪSŲ ŽINIOS

BERNELIŲ MIŠIOS

Kūčių naktį Bernelių Mišios Šv. Kazimiero parapijoje bus laikomos 8 val. vakaro.

LIETUVIŠKOS PARAPLIOS METŲ

sekančios pamaldos, susirinkimas, su specialia švenčių programa, rodomos skaidrės, vaizdai Vilniaus ir Kauno miestų, bus gruodžio 26 d., antrą Kalėdų dieną, 16 val., Vila Zelinoje.

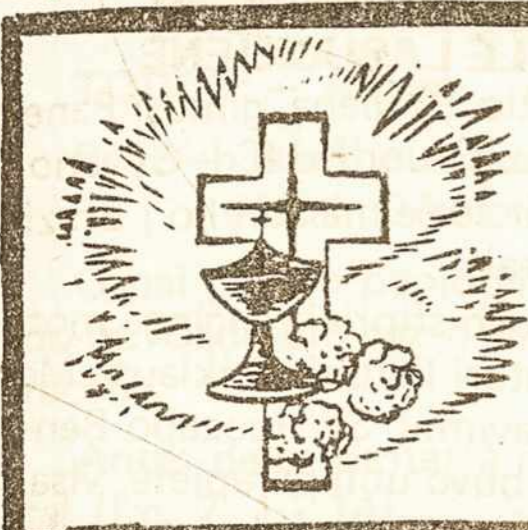
Po to susirinkusieji bus pavaišinti švenčių pyragais.

Lietuvių Kat. Bendruomenės chorui keturiasdešimts šešeri metai. Steigiamasis susirinkimas buvo sušauktas 1936 m. gruodžio 13 d. Vila Belos lietuvių mokyklos patalpose, kuriam pirmininkavo choro steigėjas kun. P. Ragažinskas. Buvusieji ir esantieji choristai kviečiami gruodžio 26 d., 16 val. į pamaldas, o po jų į susirinkimą pabendrauti švenčių proga ir pasidalinti mintimis apie tolimesnį choro likimą.

KALĖDŲ EGLUTĖ VAIKAMS

Gruodžio 19 d., 16 val. V. Zelinoj, Jaunimo Namuose BLB rengia Kalėdų Eglutę lietuvių vaikams. Meninei programai mažieji intensyviai ruošiasi kiekvieną šeštadienį, 14 val. Į šventę atvyks Kalėdų Senelis.

Visuomenė kviečiama taip pat gausiai dalyvauti ir tuo paskatinti mokytojas ir vaikus tolimesniam lietuviškam darbui.

30 - TOS DIENOS MIŠIOS

už a. a. **KLEMENTINĄ VALAVIČIENĖ**

bus gruodžio 21 d., antradienį, 20 val. Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje V. Zelinoj.

Jos vaikai ir jų šeimos

KVIEČIAME VISUS !

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMA

SESELIŲ PRANCIŠKIEČIŲ SALĖJE

Rengia: VOLUNGĖS CHORAS

Vila Zelinoje

Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto pas:
Volungės Choristus,

Joną Tatarūną – Av. Zelina, 1.135, Tel. 63-7344

V. Zelinos klebonijoje – Tel. 63-5975

Jono Laurinavičiaus bare – R. Manaias, 143

REVEILON

1983

Animação de José Maria
e seu órgão eletrônico

Vakarienė prasidės punktualiai 22 val.

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

CELIA MITRULIENĖ

Šiai lietuviškos spaudos rėmėjai reiškiame širdingą
padėką ir geriausių linkėjimus.

Administracija

Naujus Metus

S U T I K S I M E

Sąjungos - Aliança Namuose

Baigsime Senuosius ir sutiksime Naujuosius

1983 METUS,

kaip ir kitais metais, Lietuvių Sąjungos-Aliança ruošiamame Reveillone. Neatsilikime ir skaitlingai dalyvaukime tarp savųjų, prie gražios muzikos, žaidimų, skanių pasivaišinimų ir užgėrimų Naujų Metų sutikimo šventėje.

Rua Lituânia, 67 – Moóca

1982 met. Gruodžio 31 d., pradžia 21 valandą.

Užsirašyti telefonais: 93-5470; 274-5116; 93-3309.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Pe. Juozas ŠEŠKEVIČIUS	3.000,00
Algimantas GRIGONIS	10.000,00
Veronika DIMŠIENĖ	5.000,00
Ricardo LABUCKAS	2.300,00
Feliksas MEILUS	2.000,00

Albina VASILIAUSKAITĖ	3.500,00
Teklė GIRČIENĖ	4.000,00
Kazimieras SKARUPSKAS	5.000,00
Jonas PRANAITIS	2.000,00
Jonas BARSCEVIČIUS	2.500,00
Janina STUNGIS	2.500,00

ŠALPOS RATELIS

Šiuo metu (5.XI. – 5.XII. 1982) ŠALPOS RATELĮ įnešė savo duoklę:
Dz. Saulytis Cr. 1.000,
Antonia Zakarauskienė 1.000,
Jonas Jakatanaviskis (mėnesinė) 2.000,
Liudas Bendraitis 3.000,
N.N. 1.000,

Lai Viešpats gausiai atlygina dosniems rėmėjams.